

El 1336 els barons de la Portella atorguen carta de franqueses a la parròquia i batllia de Sagàs

Carta de franqueses

Normalment aquestes cartes solen ésser de població i de franqueses alhora. I a voltes es fa prou difícil de separar-les atesa la complexitat i, moltes vegades, ambigüitat amb què són redactades. No cal dir que en alguns casos costa d'interpretar-les.

Foren impulsades per la reialesa, durant el segle XIII, sobretot a la Catalunya Nova, amb l'objectiu immediat de fundar noves viles a fi d'establir-hi una nova població o refermar la que ja hi havia; també amb la finalitat de fer una ampliació urbanística i incrementar la població. Aquesta política reial féu que famílies de la Catalunya interior fossin atretes per les noves viles on gaudirien de privilegis i llibertats que no tenien en el seu lloc d'origen. Els senyors jurisdiccionals es van adonar que perillava la seva posició política i econòmica si la gent se n'anava del seu territori. En aquesta època la possessió de la terra no valia res si no hi havia braços per treballar-la. Per tant, es van prou espavilar per buscar la forma de retenir els pagesos al seu terme, i la forma de fer-ho va ser la d'imitar el sobirà. Aquestes cartes no són pas exclusives de Catalunya, sinó que se'n van donar en tots els països de l'Europa Occidental i van tenir vigència fins ben entrat el segle XVIII.

A través d'aquestes cartes s'atorgava als habitants d'una vila o d'un terme llibertats civils i polítiques i exempció de càrregues i tributs. Els motius polítics podien ser la consolidació de centres urbans d'interès polític, fidelitat dels veïns, o satisfer les seves aspiracions; per motius militars i estratègics, com la defensa de la frontera pirinenca, cosa que passa a Castellar de N'Hug i a la Poble de Lillet, defensa d'àrees insegures; per motius econòmics: producció agrària, desenvolupament del comerç i de l'artesania.

Inclouen els aspectes sobre l'administració equitativa de la justícia, mesures d'ordre públic, seguretat i defensa dels veïns, funcions de l'autoritat, organització administrativa, urbanisme, costums, explotació dominical, reserves i retencions per part del senyor, llibertat i immunitat de persones i béns, tenència de la terra... Tot i que les cartes són redactades unilateralment pel senyor, en alguns casos, com a Bagà, els vilatans i el senyor pacten de contribuir a les obres de defensa de la vila (1).

La complexitat de les cartes i llur interpretació van portar conflictes, moltes vegades, entre senyors i vilatans, perquè uns o altres consideraven que no es complien alguna o algunes de les clàusules (2).

Totes les cartes de poblament i franqueses conegudes al Berguedà foren concedides pels senyors jurisdiccionals, els principals dels quals foren els barons de Pinós i Mataplana, Pere de Berga, l'Orde militar del Temple i els senyors de la Portella. Per ordre cronològic foren: Bagà, 1234; Berga, 1256; Gósol, 1273; Puig-reig, 1281; Faners, 1289; Castellar de N'Hug, 1292; La Poble de Lillet, 1297; **Sagàs**, 1336; Gironella, 1450.

Fins ara restava inèdita la Carta de Franqueses que els senyors de Portella van atorgar, el 1336, als homes i dones de la parròquia i batllia de Sagàs. S'ha trobat, barrejada amb altres papers, a l'arxiu de la Comunitat de Preveres de Berga. No és la carta original, sinó una còpia del segle XVIII. Al mateix arxiu hi ha un capbreu del monestir de Sant Pere de la Portella de l'any 1348, estudiat per Josep Busquets i publicat a L'EROL núm. 55. Per què aquests dos documents van anar a parar a l'esmentat arxiu? Quant al capbreu no és massa estrany, ja que la Portella pertanyia a l'Oficialat de Berga i de Berguedà,

i l'Oficial en moltes ocasions era d'aquesta població. Quant a la carta de franqueses podria ser que tingués alguna relació amb interessos de la Comunitat de Preveres i que en demanessin una còpia.

Dita còpia és escrita en un foli per les dues bandes. La signen el notari, Jaume Sornians, de Sant Feliu de Dalt i de Baix, sota l'autoritat del bisbe d'Elna, Pere de Fenollet, vescomte, i Marquesa. Testimonis: Bernat de Fenoll de Vilanova, de Novells d'Enveig, i el seu fill, Bernat d'Enveig.

Baronia de la Portella

La baronia de la Portella comprenia la Portella, Lluçà, Gironella, Olvan, Merlès i Sagàs. Aquests termes comprenien, a la vegada, la Quar, Sant Maurici, les Eures, Palmerola, Boatella, Borredà, Castell de l'Areny, Vilada i Biure. El primer senyor de la Portella era Pere I de Saportella, casat amb Ermessenda, i mort el 1102. S'extingí aquesta nissaga amb Marquesa de Portella, a mitjan segle XIV.

Bernat Guillem I, casat amb Sibilla de Pinós, baró de la Portella, morí el 1321 i deixava hereu universal el seu fill Bernat VI, i si aquest moria passava l'heretat a Marquesa, cosa que succeí el 1336. Marquesa es casà en segones núpcies amb Pere VII de Fenollet, vescomte d'Illa i de Canet (Rosselló), i per aquest motiu la Portella i Lluçà es varen integrar en aquell vescomtat. El 1369 Pere Galceran de Pinós comprà les baronies de la Portella i Lluçà pel preu de 21.000 lliures (3).

Carta de Sagàs

Fou concedida per Pere de Fenollet i na Marquesa, hereva universal de Guillem de Portella i Lluçà, el 12 d'agost de 1336. (Hom trobarà el text íntegre de la carta a l'annex final, en llatí i en català).

Passem a comentar-ne els aspectes més significatius. Així com el motiu de la majoria de cartes és la d'atraure pobladors o de fer-hi arrelar la població existent a fi que no minvessin les rendes dels senyors, el motiu de la concessió de franqueses dels senyors de la Portella als homes i dones de Sagàs és per la seva fidelitat i lleialtat. Diu així: "...considerant la fidelitat, la lleialtat i la bona fe que els homes i dones de la nostra terra han tingut i tenen tant a nosaltres com els altres predecessors; tenint en compte també el servei, la concessió i la gratuïta i liberal donació que els esmentats homes de la nostra terra ens han fet a nosaltres i a l'esmentada Marquesa d'allò que a ells se'ls havia de restituir i esmenar a causa dels greuges..., i també tenint en compte els serveis que no deixen de fer voluntàriament i de manera continuada en els quals podem recompensar i satisfer aquests mateixos homes i dones, per aquest motiu..., aprofitem, concedim i ratifiquem..." En aquest encapçalament consten clarament els motius:

1) *La lleialtat, fidelitat i bona fe dels homes i dones de Sagàs.* Força cartes de franquesa són de caràcter polític i fan constar que la concessió es fa per la fidelitat de les comunitats locals envers els seus senyors. Algunes vegades es concedien per premiar l'adhesió dels homes i dones i d'altres per afavorir aquesta adhesió. Així, per exemple, ja Carlemany, el 801, i Carles el Calb, el 844, premien la fidelitat dels habitants de Barcelona i Terrassa, respectivament, per llur fidelitat. Igualment ho féu, en

La Guàrdia, al sud del municipi de Sagàs, el 1988, quan encara no havia passat el paorós incendi de 1994. FOTO R. VILADÉS

aquest sentit, Berenguer de Cervera, quan el 1230 alliberava els habitants de Granyanella de diverses càrregues senyoriales per la fidelitat que li havien atorgat a ell i als seus predecessors (4). Al Berguedà no hi cap més carta de franqueses que es faci per aquest motiu; en totes consta clarament que el motiu és per atraure pobladors i fer-hi arrelar els existents.

2) *A Causa dels greuges que han rebut de llurs senyors.* Segurament que fa referència a la pràctica dels mals usos, dels quals parlarem tot seguit.

3) *Per premiar els serveis que ells han pres tat de forma voluntària i continuada.* És una altra de les diferències que constatem si la comparem amb la resta de cartes del Berguedà. Ni els senyors de Pinós ni els de Mataplana esmenten, en cap cas, que els seus súbdits fessin serveis voluntaris. D'entrada sembla inversemblant que una comunitat sotmesa als mals usos encara fes serveis voluntaris al senyor. ¿És possible que els senyors de la Portella exercissin un poder molt tolerant, i, per aquest motiu, els pagesos responguessin amb serveis voluntaris? ¿O els pagesos els feien per aconseguir llibertats?

A continuació s'esmenten les franqueses que recauen sobretot en l'abolició dels mals usos. Els remences catalans estaven sotmesos a sis mals usos: *redempció de persones, fermes d'espoli forçades, intèstia, eixorquia, àrsia i cugúcia*. A més d'aquests, amb el temps se n'introduïren d'altres com l'empresonament en una sitja, maltracte, el tan discutit i poc aclarit dret de la primera nit, tragines i altres prestacions.

En aquest context sí que la carta de franqueses de Sagàs és semblant a totes les altres concedides pels senyors del Berguedà, i, malgrat que alguns només afranquien una part dels mals usos, els restants els podien anar redimint amb el pas del temps a través de convenis entre senyors i pagesos. Molts historiadors atribueixen als mals usos els dos alçaments remences contra els senyors feudals a partir de mitjan segle XV. Amb la sentència arbitral de Guadalupe, dictada pel rei Ferran II el 1486, es van suprimir, en teoria, aquestes servituds, car a la pràctica, els pagesos que no tenien recursos no van veure mai acomplert el somni de la llibertat.

Els senyors de la Portella afranqueixen els homes i dones de Sagàs de *toltes* (exigència que el senyor feudal feia al vassall contra dret); *cugúcies* (dret que percebia el senyor feudal si el pagès de remença consentia l'adulteri de la seva dona); *eixorquies* (el senyor heretava la tercera part dels béns del vassall mort sense successió legítima. Un dels mals usos contra els quals

s'alçaren els remences); i *redempció de dones* (el pagès es podia redimir de la servitud prestada al senyor si volia abandonar el predi, mitjançant la paga d'una determinada quantitat de diners). A la pràctica pocs podien redimir-se, car no tenien els diners per pagar.

Altres *afranquiments*: *tragines* (obligació de transportar amb un animal coses per al senyor); *foriscapis* (pagament que exigia el senyor quan un emfiteuta volia traspasar les terres a un tercer); *serveis* (conjunt de deures del vassall envers el seu senyor); *rapinyes* (robatori amb violència o no que, a vegades, exercien els senyors contra els seus vassalls: els senyors de la Portella enumeren aquelles coses que podien ser objecte d'aquesta injustícia: blat, vi, verema, marrans, ovelles, bocs, cabres, aliments, gallines, pollastres, ous, formatge, etc.); terços d'homes i dones, i *altres exac-*

cions injustes (com impostos o altres serveix exigits pel senyor), etc.

Finalment, els senyors de la Portella confirmen que han rebut dels homes i dones de Sagàs la quantitat de 240 sous barcelonenses de tern com a paga per aquesta concessió. I fan pacte de no demanar ni promoure en el futur cap litigi ni demanda judicial o no. En aquest cas, tampoc no consta que els senyors del Berguedà cobressin cap quantitat per l'atorgament de franqueses.

En el quadre sinòptic que adjuntem podeu comprovar les semblances i les diferències de les cartes de poblament i de franqueses concedides al Berguedà entre el segle XIII i XV. En alguns casos, sobretot a Berga, Gósol, Gironella, Puig-reig i Faners, hi observareu buits importants. És causa de la manca de dades més completes. La tònica general, però, és la mateixa, i les dife-

rències entre unes i altres són més de detall que no pas de fons.

NOTES

- (1) FONT RIUS, Josep M. *Cartas de población y franquicia de Cataluña*. Madrid-Barcelona, 1983, vol. II, pg. 817.
- (2) VILADÉS Llorens, Ramon. *Les muralles de Bagà al segle XIV*, Àmbit de Recerques del Berguedà, 1996, pg. 20-25.
- (3) SANTANDREU Soler, M. Dolores. *Castells del Berguedà*, dintre Catalunya Romànica, vol. XII, el Berguedà. Enciclopèdia Catalana, 1985, Barcelona, pg. 48-49.
SANTAMARIA Rovira, Joan. *Memòries de Sant Pere de la Portella i de tot el seu Abadiat i Baronia*. Solsona, 1935, pg. 20-25.
- (4) FONT RIUS, Josep M. *Obra cit.*, pg. 429-30.

Ramon Viladés Llorens

Quadre sinòptic de les concessions atorgades a través de les cartes de Població i/o de franqueses al Berguedà

BAGÀ 1234	BERGA 1256	GÓSOL 1273	PUIG-REIG 1281	FANERS 1289	CAS. N'HUG 1292	La POBLA 1297	SAGÀS 1336	GIRONELLA 1450
La concedeix B. de PINÓS	La concedeix Pere de BERGA	La concedeix B. de PINÓS	La concedeix Els TEMPLERS	La concedeix B. de PINÓS	La concedeix B. MATAPLANA	La concedeix B. MATAPLANA	La concedeix B. de PORTELLA	La concedeix B. de PINÓS
Franquesa per establir-se a la vila i marxar-ne quan es vulgui amb tots els seus béns.	Franquesa Fa francs i immunes tots els qui fa més d'1 any i 1 dia que resideixen a la vila.	Franquesa perpètua a tots els habitants del castell a fi que augmenti i millori la població.	Franquesa Llibertat de residència	Franquesa Francs i lliures	Franquesa Llibertat de moviments	Franquesa Llibertat de moviments. Els instal·lats de nou han de residir-hi 10 anys per poder-ne marxar.	Franquesa i llibertat a tots els homes i dones de Sagàs per la seva fidelitat, lleialtat i bona fe, i pels serveis que han prestat.	Franquesa Dóna llibertat de moviments.
Aboleix questies, toltes, forces, intèsties, eixorquies, remences d'homes i dones.	Aboleix intèstia i eixorquia.		Aboleix mals usos Cogúcia, intèstia, eixorquia i remença d'homes i dones.		Aboleix mals usos Cogúcia, eixorquia, intèstia, toltes i rapinya	Aboleix questies, toltes, forces, acaptes, intèstia, eixorquia, cogúcia, laudemis.	Aboleix totes, foriscapis, cogúcia, eixorquia, remença i rapinya	Aboleix tots els mals usos, àrsia, firma d'espoli i remença.
Eximeix de fer prestacions, del terç, d'acapes, guaites, obres al castell. Per cada 2 dies que el senyor treballi 2 a les muralles ells n'hi hauran de treballar 1.		Eximeix de les càrregues dominicals.		Eximeix de servituds, obres i tragines.	Eximeix de fer guaites, tragines, obres, usatges, serveis, terços i laudemis.	Eximeix de fer tragines, serveis, servituds, censos de compra-vendes i establacions de bestiar, de cavalcada i host.	Eximeix de fer tragines, serveix i terços.	
Concedeix l'empru de bosc, d'aigües, de bosc, de pedres, de fustes i de ribes					Concedeix empru, pastures, aigües, llenya, treballar les terres pagant una octava part, delmes i primícies.	Concedeix empru, pastures, llenya i herbes; no intervenir en renyones i baralles si no s'arriba a la sang.		
El Sr. es reserva forn, molins, justícies, homicidis i masos antics.	El Sr. es reserva els masos antics o masoveries.				El Sr. es reserva cavalcada i host.		El Sr. reconeix haver rebut de la universitat 250 s. barce. de tern per l'aprovació i concessió de la carta.	

ANNEX

Text de la carta. Còpia del segle XVIII

Noverint universi quod nos Petrus de Fonoleto, Dei gratia vicecomes Insule, et Domina Marchisia, eius uxor, et heres universalis nobilis Bernardi Guillelmi de Portella, quondam, domini de Portella et de Luciano, considerantes fidelitatem et legalitatem et bonam fidem quas homines el mulieres terre nostre nobis et nostris praedecessoribus habuerunt el habent; attendentes, etiam servitium et concessionem ac gratuitam liberalem donationem, quod et quas dicti homines terre nostre nobis dicte marquisie fecerunt de hiis que ipsis et eorum cuilibet restitui et emendari debebant pro injuriis, in et pro quibus nobilis quondam Bernardus Guillelmus, pater mei dicte marquisie, tenebitur eisdem hominibus et mulieribus, simul vel divisim, et etiam cervicia que continuo facere non cessatis volentes, in quibus possumus ipsis hominibus et mulieribus remunerare et satisfacere, idcirco gratis et ex certa sciencia nos ambo per nos et per omnes heredes et successores nostros, presentes et futuros, laudamus, aprobamus, concedimus el firmamus omnibus hominibus et mulieribus, cuiuscumque status et condicionis existant, habitantibus et habitaturis infra parroquiam Sancti. Andreae de Sagas simul in tota bajulia de Sagas, tam presentibus quam futuris, et eorum heredibus et successoribus, in perpetuum in posse infrascripti notarii stipulantis et recipientis nomine ipsorum hominum et mulierum et eorum cuiuslibet ac nomine etiam omnium illorum aliorum quorum interest vel interesse poterit in futurum. Omnes et singulas franquitates, libertates et donationes, concessiones, absolutiones, remissiones et definiciones factas, datas, concessas et dimissas ac relaxatas ipsis hominibus et mulieribus dictae parrochiae de Sagas et totius bajuliae de Sagas et terminorum ipsorum, tam in specie quam in genere, et tam in testamentis quam in quibuscumque aliis instrumentis et scripturis publicis, per dictos praedecessores nostros, et specialiter per dictum nobilem Bernardum Guillelmum de Portella, quondam Patrem meum dictae Marchisiae in suo ultimo testamento, et per nobilem quondam Bernardum de Portella, eius filium, fratrem meum dictae Marchisiae, in quodam publico instrumento, sive sint vel fuerint, albergue, albergots, tragine, tolte, forecapita, servicia, cugucie, exorquie, redemptiones mulierum, *botyle?*, sive quecumque alie prave et indebite exactiones et rapine, tam bladi, vini, vindemiae, arietum, ovium, ircorum, caprearum, edulorum, gallinarum et pullorum, ovorum et casseorum, quod de rebus et animalibus aliis quibuscumque

et specialiter (...) et expresse tercia hominum et mulierum vocatorum *leys?*, sive moriuntur infra dictam bajuliam sive alibi, ita quod per mortem seu etiam in vita ipsorum euntium vel etiam redeuncium, non possumus ipsa tercia exigere seu habere modo ab ipsis seu eorum bonis. Et si forte aliquo modo, usu vel aliquo consuetudine sive observancia predicta vel aliquid predictorum petere, exigere et recipere vel habere possumus nos vel heredes vel successores nostri ab hominibus et mulieribus ante dictis, presentibus vel futuris, sive a mansis predictis et locis ac bonis eorum, omnia et singula damus, concedimus, remittimus, absolvimus, relaxamus ac perpetuo deffinimus omnibus et singulis jam dictis hominibus et mulieribus, habitantibus et habitaturis in parrochia et bajulia supradictis et infra limites et terminos eorundem, et ipsos homines et mulieres, presentes et futuros, et eorum mansos, loca et bona eorum a predictis omnibus et singulis superius contentis et expressatis penitus, et perpetuo infringamus et ipsos et eorum quilibet absolutos et immunes facimus atque francos, cum testimonio huius publici instrumenti semper valituri et duraturi et sine aliquo vinculo retentu nostri, vel heredum et successorum nostrorum. Et prout melius dici potest et intelligi ad commodum el salvamentum ipsorum hominum et mulierum et bonum et sanum intellectum, nobis et nostris heredibus, tam presentibus quam futuris, super quibus omnibus et singulis silentium perpetuum imponendo, faciendo finem et pactum de ulterius non petendo et non movendo questionem aliquam vel demandam in iudicio vel extra, confitentes et recognoscentes a dictis hominibus et mulieribus nos habuisse et recepisse pro premissis laudatione nova concessione, deffinitione atque remissione ducentos quinquaginta solidos Barchinonenses de tercio, super quibus renuntiamus exceptione pecunie non habite et non recepte et doli, et omni alii juri contra hec facienti. Hec igitur omnia et singula facimus, pascissimur et stipulamur ac promittimus in posse subscripti notarii a nobis legitime pacientis, stipulantis et recipientis pro dictis hominibus et mulieribus, presentibus et futuris, necnon pro omnibus aliis personis quarum interest et intererit.

Quod est datum in castro de Santo Felice Superiori, pridie idus augusti, anno Domini millesimo trecentesimo trigessimo sexto. Signa Petri de Fonoleto, vicecomitis, et Marchisiae, predictorum, qui hec omnia et singula laudamus et firmamus. Signa nobilis domini Bernardi de Fonolio Villenove de Novells (Suautandii?) de Invidio et Bernardi de Invidio, eius fillii, testium.

Ego Jacobus Sorniars, scriptor publicus Santi Felicis Superioris et Inferioris, autoritate Domini Elnensis Episcopi, hec scripsi et rasi et emendavi linea decima "quibus", et subscripsi et hoc sig+num feci.

Traducció

Sàpiga tothom, que nosaltres, Pere de Fenollet, per la gràcia de Déu vescomte d'Illa i Marquesa, la seva esposa, i hereva universal del noble Bernat Guillem de Portella, difunt, senyor de la Portella i de Lluçà, considerant la fidelitat, la lleialtat i la bona fe que els homes i dones de la nostra terra han tingut i tenen tant a nosaltres com als nostres predecessors; tenint en compte també el servei, la concessió i la gratuïta i liberal donació, que els esmentats homes de la nostra terra ens han fer a nosaltres i a l'esmentada Marquesa d'allò que a ells i a cadascun d'ells se'ls havia de restituir i esmenar a causa dels greuges pels quals el noble Bernat Guillem, difunt, pare meu per part de l'esmentada Marquesa, resta obligat davant de tots i cadascun dels mateixos homes i dones; i també tenint en compte els serveis que no deixen de fer voluntàriament i de manera continuada en els quals podem recompensar i satisfer aquests mateixos homes i dones, per aquest motiu, gratuïtament i plenament conscients, nosaltres dos, per part nostra i de tots els nostres hereus i successors, presents i futurs, ho aprovem, tenim per bo, concedim i ratifiquem per a tots els homes i dones, de qualsevol estat i condició, que habiten i habitaran en la parròquia de Sant Andreu de Sagàs, i també en tota la seva batllia, tant presents com futurs, i per als seus hereus i successors a perpetuïtat, restant en possessió de l'infrascrit notari que ho garanteix i ho rep en nom dels mateixos homes i dones i de cadascun d'ells, i també en nom de tots aquells altres a qui interessa o pugui interessar en el futur. Concedim totes i cadascuna de les franquesses, llibertats, donacions, concessions, absolutions, remissions i delimitacions fetes, donades, concedides, dispensades i ampliades a tots aquests mateixos homes i dones de l'esmentada parròquia de Sagàs i de tota la seva batllia i dels seus termes, tant en espècie com en diners, i tant en testaments com en qualsevol altres documents i escriptures públiques, per part dels esmentats predecessors nostres i especialment del també esmentat noble Guillem de Portella, difunt, pare meu per part de l'esmentada Marquesa, en el seu últim testament; i del noble difunt Bernat de Portella, el seu fill, germà meu per part de l'esmentada Marquesa, en un document públic, dels albergs que hi ha o hi haurà, barraques, tragines, toltes, foriscapis, serveis, cugúcies, eixorquies, redempció de dones (...) o qualsevol altres exaccions injustes i indegudes, i rapinyes ja sigui de

blat, vi, verema, marrans, ovelles, bocs, aliments, gallines i pollastres, ous i formatges, i qualssevol altres coses i animals, i especialment (...?); i d'una manera expressa dels terços dels homes i dones (...?), tant si moren en l'esmentada batllia com en altre lloc, perquè a causa de la mort o també durant la vida d'aquells que marxen o també dels que retornen, no els puguem exigir ni retenir la tercera part ni de les seves persones ni dels seus béns. I donat el cas que nosaltres o els nostres hereus o successors, d'alguna manera, segons ús, o algun costum o observança esmentada goséssim demanar, rebre o retenir quelcom del que s'ha dit, dels homes i dones esmentats abans, presents o futurs, ja sigui dels esmentats masos i de les seves terres i béns, totes i cadascuna d'aquestes coses les donem, concedim, tornem, deslliurem, ampliem i establim a perpetuïtat per a tots i cadascun dels ja esmentats homes i dones que habiten o habitaran en la parròquia i batllia abans esmentades i dintre dels seus límits i termes; i a tots aquests mateixos homes i dones, presents i futurs i als seus

masos, les seves terres i béns els alliberem del tot i per sempre de totes i cadascuna de les exaccions recollides i anunciades més amunt, i a ells i a qualsevol d'ells els eximim, deslliurem i afranquim amb el testimoni d'aquest document públic que ha de tenir validesa i ha de durar per sempre, i sense mantenir cap restricció per part nostra ni dels nostres hereus i successors. I per tal que es pugui dir i entendre millor pel que fa a la conveniència i seguretat d'aquests mateixos homes i dones, i pel recte i raonable discerniment, ens impossem guardar silenci per sempre a nosaltres i als nostres hereus, tant presents com futurs, sobre totes i cadascuna d'aquestes coses; posem fi i establim un pacte de no demanar ni promoure en el futur cap litigi ni demanda, sigui judicial o no, declarant i reconeixent que nosaltres hem gaudit i rebut dels esmentats homes i dones, per l'aprovació, nova concessió, definició i remissió anunciada, dos-cents cinquanta sous barcelonesos de tern, als quals renunciem, amb excepció del diner no posseït i no rebut, de frau i de tot altre dret que hi vagi

en contra. Així, doncs, fem, mantenim, estipulem i garantim totes i cadascuna d'aquestes coses en possessió de l'anfrascrit notari, que les manté, estipula i se'n fa càrrec legítimament de part nostra en favor dels homes i dones esmentats, presents i futurs, i de totes aquelles altres persones a qui interessa o interessarà.

Atorgat al castell de Sant Feliu de Dalt, el dotze d'agost de l'any del Senyor mil tres-cents trenta-sis. Signatures de Pere de Fenollet, vescomte, i de Marquesa, esmentats abans, els quals aprovem i ratifiquem totes i cadascuna d'aquestes coses. Signatures del noble senyor Bernat de Fonoll de Vilanova, de Novells d'Enveig, i del seu fill Bernat d'Enveig, com a testimonis.

Jo Jaume Soniars, notari de Sant Feliu de Dalt i de baix, amb l'autoritat del Senyor Bisbe d'Elna, ho he escrit i he esborrat i esmenat "quibus" en la línia desena, ho he subscrit i he fet aquesta signatura.

(Traducció del llatí de Jordi Carrera i Huguet)

PSG. INDÚSTRIA, 40
T. 93 821 45 23
FAX 93 822 08 00
08600 BERGA
CLAU21PS@TELELINE.ES

I M M O B I L I À R I A

Tot tipus de gestions immobiliàries: Compra, Venda, Lloguer

L'immoble que necessiti a la seva mida:

Pis, Duplex, Casa, Finca, Xalet, Parcel·la, Local, Parking.

Si disposa d'un immoble per vendre o llogar:

Li tramitem la seva venda o el seu lloguer de la millor manera segons siguin els seus interessos i preferències. Li valorem i realitzem un reportatge amb fotografies digitals per anunciar-lo a Internet, si vostè ho vol. Truqui'ns i li explicarem el nostre mètode de treball.